

Fritidsområdet i Dragør Kommune

**Ny struktur og pædagogisk tilgang under
indflydelse af skolereformen**

EN REDEGØRELSE PÅ BAGGRUND AF PROCESSEN FOR
FRITIDSOMRÅDET

UDARBEJDET AF
UDVIKLINGSKONSULENT TOMAS NORDLUND, UCC

Indhold

1	Indledning	3
1.1	Resumé af redegørelsen:	3
2	Redegørelse.....	4
2.1	Visionen - 22 ledere fra børne- og ungeområdet udviklede følgende vision:	4
2.2	Mål for fritidsområdet - unge skal:	4
2.3	Derfor skal fritidsområdets voksne:.....	5
2.4	Mål for fritidsområdet - børn skal:.....	5
2.5	Derfor skal fritidsområdets voksne:.....	5
2.6	Helhedsbilledet - Dragørviften.....	5
2.6.1	Spirende udarbejdelse af projekter - progression og fokus på kulturskabelse	6
2.6.2	Understøttende virksomhed.....	6
2.6.3	Aktivitetscentre.....	7
2.7	Struktur og organisering af fritidsområdet	7
2.7.1	Partnerskaber - organisering af den understøttende undervisning	7
2.7.2	Kompetence/ressourcecenter – ledelse, støtte og styring.....	8
2.7.3	Tværfagligt udvalg.....	8
2.8	Nytænkning af de fysiske rammer	8
2.9	Udvikling af den fremtidige struktur på fritidsområdet.....	9
2.10	Kompetenceudvikling.....	9
3	Bilag.....	10

1 Indledning

Lederne fra fritidsområdet og lederne fra skolerne har gennemført en proces med henblik på at skabe helhed, struktur og en ny pædagogisk tilgang på fritidsområdet. På 3 møder har ca. 22 ledere udviklet ny tænkning, som skaber sammenhæng med skolerne og reformtiltagene, samtidig med at der sættes nye ambitiøse mål for fritidsområdet.

Den nye tænkning træder ikke i stedet for almene pædagogiske mål, men supplerer og skærper et nyt fokus, der ligger ud over det vigtige pædagogiske arbejde, der allerede udføres på fritidsområdet med fx udvikling af børnenes sociale kompetencer (se mere om processen for udarbejdelsen af dette oplæg i Bilag 1)

1.1 Resumé af redegørelsen:

Fritidstilbuddet i Dragør tager i fremtiden tankerne om den Åbne skole et skridt videre og arbejder fokuseret med udvikling af en stærk ungekultur, der er deltagende medskabere af kulturen og samfundet i Dragør. Fritidstilbuddet er tænkt som en helhed i indsatsen for at skabe de bedste rammer for læring og udvikling for målgruppen fra 0 år til 18+.

Tiltag:

- Fokus på udvikling af interesser og deltagelse i kulturaktiviteter fra børnehaven til og med 18+.
- Spirende udarbejdelse af projekter - progression i projektkompetencer og fokus på kulturskabelse
- Glidende overgang mellem skole og fritid
- Aktivitetscentre med brugerstyring
- Udvikling af rammer og kompetencer for kulturskabelse blandt unge
- Mere integration mellem ungekultur og forældre/voksen, nærkultur og sociale fællesskaber
- Et samlet fritidsområde, som spiller sammen ud fra fælles platform

2 Redegørelse

2.1 Visionen - 22 ledere fra børne- og ungeområdet udviklede følgende vision:

"I Dragør kommune ser vi et mere fleksibelt og et bredere brugerinddragende fritidsliv, hvor der foregår forskellige aktiviteter, udvidet åbningstid med mulighed for deltagelse, aktivering og motivation af alle. Større sammenhængskraft mellem skole - fritid - kultur. Livsduelighed, samt udvikling af fremtidens kompetencer. Brugerinddragelse på et højere niveau med øget medbestemmelse og brugerstyring, samt frivillighedsprincipper er i højsædet".

- Børn og unge skal kunne navigere og udnytte deres potentiale og interesse indenfor det sociale, teknologi, kultur, sport og natur i fremtidens samfund.
- Mere direkte brugerstyring og fleksibilitet.
- Nærkulturhuse skal samle familien/netværk i det offentlige rum med tilbud om større sammenhængskraft og mindre opsplitning mellem arbejdstid, fritid og privat og offentligt rum.
- Børn og unge samt deres voksne skal tilbydes og eksponeres for større intensivt kulturudbud og deltagelse i samme.

Proces for fremtidens fritidstilbud i Dragør Kommune

Skabelon til overordnet tilgang: Sammenhæng, dialog og gensidig skabelse mellem skole - kultur - fritid

Det omgivende samfund
Kreativitet/udfoldelse
Familien og fællesskaber
Børn og fællesskaber
Nye steder/fora for at mødes
Kulturelle mødesteder/tilbud
Kultur som drivkraft for nye fællesskaber

Motto: engagerede unge skaber kultur
- her er så spændende at vi ikke vil til København

- 1: En stærk ledelse med fokus på pædagogisk ledelse
- 2: Elevinvolvering med fokus på selvevaluering og feedbackkultur
- 3: Samarbejde mellem forskellige faggrupper
- 4: En fortsat inddragelse af børn/unge, forældre og personale
- 5: Sikring at børn ses som hele mennesker

Skaber sociale aktiviteter
Bevidste lærende fællesskaber
Attraktivt og ambitiøst frirum
Kobler læring, kultur og fritid for det enkelte barn
Ude-liv og læring
Fra pasning til springbræt for ny kultur

2.2 Mål for fritidsområdet - unge skal:

1. Tilbydes at deltage i dedikerede fællesskaber i fritiden, samt bevidstgøres om og udvikle egne fritidsinteresser
2. Kunne idégenerere, igangsætte og til dels selv styre tiltag med kulturelt eller socialt indhold
3. Medvirke til at skabe en attraktiv ungdomskultur i Dragør

4. Styrke og udvikle deres potentiale og interesser gennem aktiviteter og læringsrum, som bygger på høj grad af sammenhæng mellem skole og fritid
5. Kunne dyrke deres interesse og dygtiggøre sig indenfor den
6. Udvikle kompetencer indenfor projektstyring og innovation
7. Have rammer og spillerum til at udvikle mangfoldige kulturprojekter
8. Evne, at projekter og aktiviteter tilrettelægges, så de er hjælpsomme for børn/unge i udsatte positioner

2.3 Derfor skal fritidsområdets voksne:

1. Skabe og opbygge nye netværk og relationer mellem unge og deres forældre/ressourcepersoner
2. Reelt uddelegere ansvaret til og inddrage de unge ved hjælp af metoder til brugerstyring
3. Kunne facilitere læreprocesser
4. Samarbejde med eksterne parter om nye aktiviteter og projekter, samt videregive visionen for de unge
5. Sikre høj grad af motivation og engagement hos de unge
6. Løbende udvikle den pædagogiske metode ift. projektarbejde, inddragelse og brugerstyring.

2.4 Mål for fritidsområdet - børn skal:

1. Opleve en glidende overgang mellem leg og deltagelse i kulturaktiviteter
2. Udvikle sig gradvist i forhold til interesser og projektdeltagelse
3. Præsenteres for brede muligheder for udfoldelse af interesser og deltagelse i aktiviteter og projekter indenfor sport, musik, dans, kunst/kultur, sociale aktiviteter, teknologi/medier samt nærkultur med alle aldersgrupper.
4. Alle børn skal deltage i fællesskaber og gradvist opøve mestringsevner i sociale sammenhænge

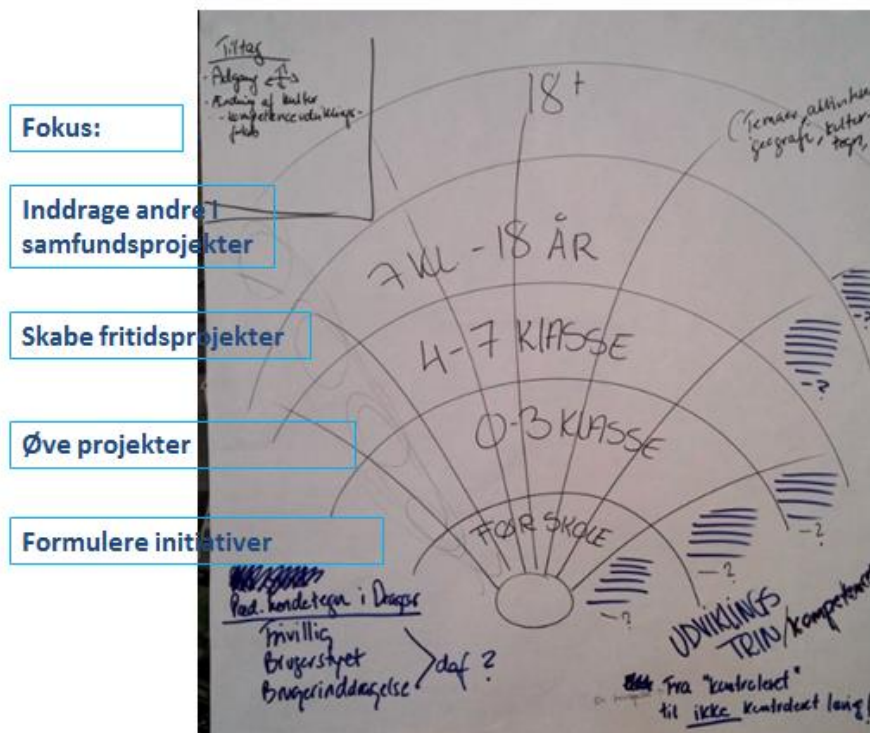
2.5 Derfor skal fritidsområdets voksne:

1. Arbejde med bevidstgørelse og udvikling af barnets potentialer
2. Kunne støtte barnet i udvikling af interesser
3. Kunne støtte barnet og hjælpe til at barnet oplever selvtillid og mestrer vanskelige situationer i sociale sammenhænge
4. Udvikle barnets forskellige potentialer
5. Kunne tilrettelægge pædagogiske tiltag og rammer som skaber progression og øger barnets naturlige tilgang til deltagelse i projekter og kulturelle aktiviteter

2.6 Helhedsbilledet - Dragørviften

2.6.1 Spirende udarbejdelse af projekter - progression og fokus på kulturskabelse

Alle børn og unge udvikler deres evner for at tage initiativer ud fra deres interesse, så de kan opbygge eller deltage i selvskabte fællesskaber med andre. De skal være i stand til at indgå i sociale aktiviteter som er meningsfyldte, og bruge og udvikle deres potentiale både i skolen og i fritiden. Der skal være fokus på muligheder og rammer for at indgå i projekter, som ikke er bundet til tilhørsforhold til den enkelte institution. Aktiviteterne skal være båret af muligheden for at udvikle sine kompetencer indenfor sin interesse og give rum for bevægelighed og mere brugerstyring. Derfor skal der opbygges pædagogiske strukturer for et samlet fritidsområde som spiller sammen ud fra fælles platform.

Hver trin trækker på barnets øvrige arenaer og inddrager dem på tværs i deres arbejde i en netværksorganiseret struktur. Det handler både om at inddrage andre fysiske rum og andre kompetencer. Den primære arbejdsform er projektarbejdet.

Et eksempel på et sådant samarbejde kunne være: Børnehave og børneteater i biblioteksregi samarbejder omkring, at børnene selv udvikler teateret i stedet for at børnene kun er tilskuere.

Tanken med Dragør-viften er at skabe en pædagogik for fritidsområdet, der skaber en progression i børnenes kompetencer for deltagelse i og initiering af aktiviteter og projekter. Progressionen skal svare til alderstrin og forventede evner og erfaringer.

2.6.2 Understøttende virksomhed

Den understøttende virksomhed skal understøtte den fagopdelte undervisning med udgangspunkt i brugerstyring og interesse. Der skal være en glidende overgang mellem skole- og fritidsområdet. Denne overgang er nærmere beskrevet i bilag 2.

Ydelserne kan rette sig mod foredrag, projekter, udvikling af strategiske kompetencer, håndværksmæssige kompetencer, livsduelighed, demokrati og

dannelse, projektlederegenskaber. Ydelserne er således en del af den understøttende undervisning.

Den understøttende virksomhed bygger især på pædagogernes kompetencer i form af styrkelse af børns trivsel, at udvikle børns sociale og andre livskompetencer, at tage udgangspunkt i børns motivation og lægge en lærende intention ned over de aktiviteter, som tilrettelægges for børn og ikke mindst: at styrke det forebyggende arbejde med børn. Det sociale og forebyggende arbejde kan ses som indirekte understøttende undervisning. Generelt kan den forebyggende og sociale indsats blive styrket med det forpligtende og tættere samarbejde mellem pædagoger og lærere.

Pædagoger kan indgå som trivselsagenter, digitale mentorer, lege- og bevægelsespiloter, mesterlæringspædagoger eller eventpædagoger, der kan tilrettelægge inkluderende og forebyggende aktiviteter, udflugter, men også supplerende læringsforløb og arrangementer, som understøtter børns sociale, erkendelsesmæssige, faglige og sansemæssige kompetencer, udvikling, trivsel og læring. Pædagogerne arbejder ud fra et læringsrationale i den understøttende virksomhed - både i den glidende overgang mellem skole og fritid og i det der kan opfattes som fritid og ungekultur.

2.6.3 Aktivitetscentre

Aktivitetscentrene er læringscentre med specialkompetencer og faciliteter om formiddage. Om eftermiddagen har aktivitetscentrene samme kompetencer, nu anvendt i de unges interessefelt i fritiden. Der påtænkes aktivitetscentre med attraktive spidskompetencer indenfor sport, håndværk og historie, kreativitet/teknologi og kultur/musik/drama/dans og film.

Se mere bilag i 3.

2.7 Struktur og organisering af fritidsområdet

2.7.1 Partnerskaber - organisering af den understøttende undervisning

Der arbejdes med partnerskaber fx mellem skole og klub. Opgaverne defineres i fællesskab. For at sikre en konkretisering af en udvidet læringsforståelse i skolereformen, skal skolen indgå forpligtende partnerskaber med øvrige institutioner om levering af ydelser. Det er partnerskaber med klub, ungdomsskole, musikskole, dramaskole, øvrige eksterne samarbejdspartnere, fx foreningsliv og det private erhvervsliv. Skolerne køber kreativitet og samarbejde hos ovennævnte leverandører. Ydelserne kan rette sig mod foredrag, projekter, udvikling af strategiske kompetencer, håndværksmæssige kompetencer, livsduelighed, demokrati og dannelse, projektlederegenskaber. Ydelserne er således en del af den understøttende undervisning. Partnerskaber skal ses i led i den åbne skole for at styrke og udvikle børns læring og livskompetencer, trivsel og oplevede inklusion. Opgaven med understøttende undervisning defineres i fællesskab.

Ydelser i det forpligtende partnerskab bør politisk bestemmes som en årlig sum af timer til levering. Den konkrete tilrettelæggelse af timernes placering og leverancernes indhold aftales årligt mellem skoleleder og leder af klub/ungdomsskole/ musikskole etc.

Dette i princippet foregå på 2 måder:

- 1.) Skolen køber for en sum penge af de forskellige samarbejdspartnere hvert år, enten navngivet af politikerne ved finansiering i skolereform eller indenfor egen ramme. Dette giver stort ledelsesrum for skolen ift. at vælge dem med den ønskede kompetence, men ulempe for samarbejdspartneren, der kun et år frem kender omfanget af den ydelse, der (måske) skal leveres,
- 2.) Politikerne navngiver et antal timer som fx klubben skal levere. Det aftales med skolen, hvilke opgaver der skal løses for et antal timer. Dette giver klubben mulighed for at langtids-planlægge ansættelser og kompetencer, men mindsker ledelsesrummet for skolen.

I et partnerskab er ledelsesreferencen for den enkelte medarbejder stadig i fx klubregi, men den konkrete koordinering af arbejdsopgaven sker i samarbejde med det pågældende medarbejderteam.

Partnerskabsrelationen er vigtig for at bevare en relations- og læringsdiskurs, og netop sikre mange fagdidaktikker i skolen som folkeskolereformen tilsiger. Det tilsigtes, at der skabes en smidig partnerskabsmodel, så kompetencegrundlaget i organisationen kan holde et så helhedsperspektiv og så højt et serviceniveau som muligt.

Se mere i bilag 4.

2.7.2 Kompetence/ressourcecenter – ledelse, støtte og styring

Kompetencecentret står for visitationsproces og udvikling af kompetencer. Herunder: Metodeudvikling, Udvikling af specialiserede medarbejdere, Videndeling og opsamling. Kompetencecentret tilbyder ydelser og faciliterer læringsforløb for medarbejderne og for medarbejderne og brugerne af aktivitetscentrene. Derudover tilbydes følgende ydelser: Inklusion, forælderrådgivning, udvikling af forældresamarbejde, udvikling af kulturtiltag, støtteopgaver, PPR og andre opgaver. Der kan knyttes eksterne eksperter til kompetencecentret.

2.7.3 Tværfagligt udvalg

Et udvalg bestående af lederne og kompetencepersoner fordeler ressourcer og koordinerer mellem aktiviteter, projekter og kulturelle tiltag.

2.8 Nytænkning af de fysiske rammer

1: Pædagoger følger med de børn der skal til en facilitet. Vi bevæger os; går, cykler, tager bussen.

2: Vi udnytter de matrikler vi har i Dragør kommune. Det er tanken, at der skal være åbne matrikler, som kan benyttes af alle.

3: Særlig opmærksomhed på at de fysiske rammer skal symbolisere det, de skal bruges til. Men her er en grundig bearbejdning af muligheder i skolereformen en forudsætning. Delelokaler skal have flere muligheder (Børn er ikke kun opretholdende).

Der skal udvikles en portal på internettet, hvor der blandt andet kan bookes forskellige faciliteter. Den kan også bruges til kommunikation mellem personalet i

skole-/SFO-regi. Også gode ideer, noget man skal være opmærksom på, indbydelser, aftale sammenkomster etc. Derudover kan der lægges kompetencer ud, så det er let tilgængeligt at finde de relevante kompetencer og samarbejdspartnere.

Lokalerne i aktivitetscentrene skal fysisk istandsættes så de matcher opgaven med at være spydspids indenfor en specialkompetence.

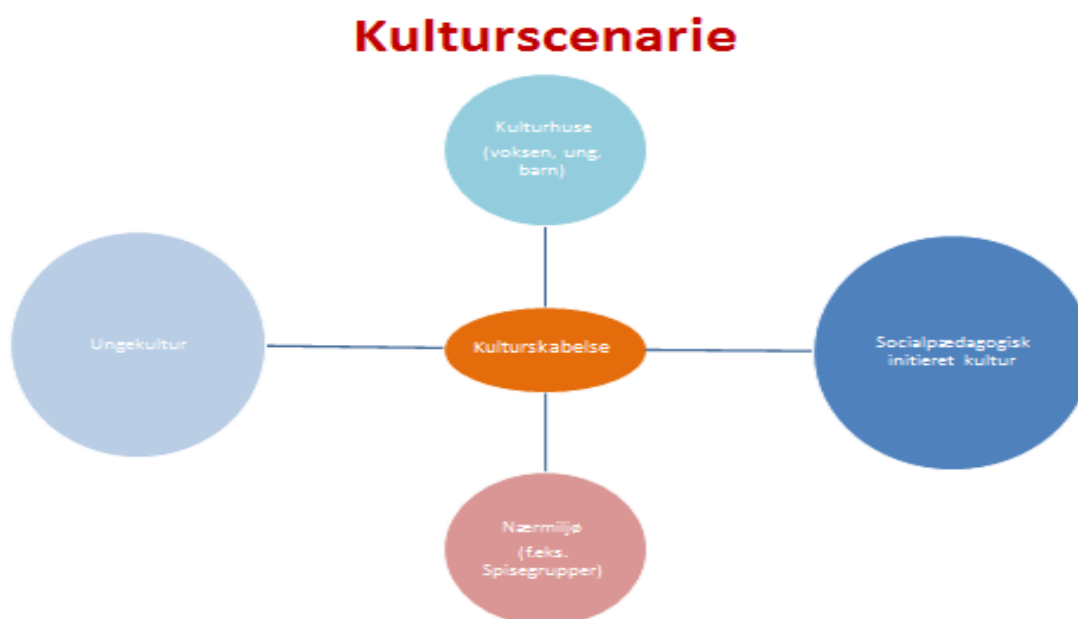
Se mere i bilag 5.

2.9 Udvikling af den fremtidige struktur på fritidsområdet

Udviklingen af den fremtidige struktur på fritidsområdet er tænkt som en gradvis proces, hvor der ikke ændres på den grundlæggende struktur og bevillinger det første år frem. Det er tanken, at de mange og gode ideers udførelse det første år viser prototyper på, hvordan visionen for fritidsområdet kan virkeliggøres, og at disse prototyper viser vejen for den nye struktur.

2.10 Kompetenceudvikling

For at sikre intentionen om brugerstyring og udvikling af børn og unges kompetencer henimod at kunne skabe en attraktiv ungekultur i Dragør, er det vigtigt at udvikle medarbejdernes kompetencer.

De skal kunne håndtere opgaven med at skabe og udvikle burgerstyrede projekter, nærkultur med inddragelse af mere nærmiljø og aktiviteter for børn, unge og forældre. Derfor skal bl.a. følgende kompetencer udvikles:

- Samarbejde pædagoger og lærere
- Specifikke kompetencer afhængigt af aktivitetscentre
- Understøttende virksomhed
- Projektkompetencer
- Relations og netværksopbygning kompetencer
- Innovation og socialt entreprenørskab

3 Bilag¹

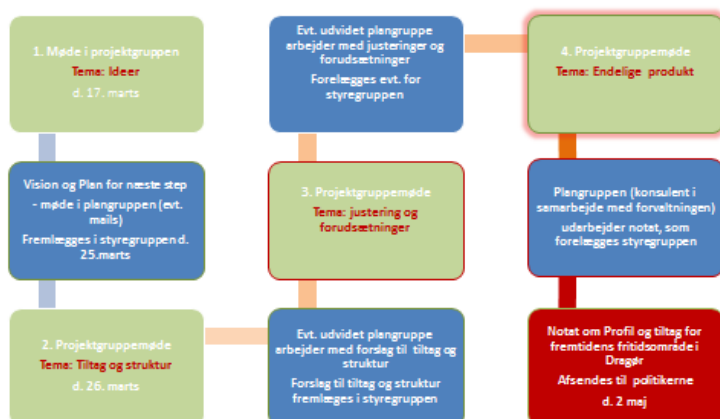
Bilag 1.

Bilag vedrørende proces for udarbejdelsen af herværende oplæg: ” Ny struktur og pædagogisk tilgang på fritidsområdet i Dragør under indflydelse af skolereformen”.

Proces for fremtidens fritidstilbud i Dragør kommune

Forslag og skitse til den løbende proces.
Programmet justeres efter opnåede resultater og forholdene undervejs i forløbet

Proces for fremtidens fritidstilbud i Dragør kommune

Væsentlige resultater fra arbejdsgrupperne er beskrevet i oplægget ovenfor, og i bilag herunder. Processen har forløbet med stort engagement og fokus på udvikling af nye helhedsskabende rammer i fritidstilbuddet i Dragør. Herunder vises nogle af de væsentligste delresultater fra 2. og 3. gang ledergruppen arbejdede.

¹ Bilagene er udarbejdet af arbejdsgrupper blandt ledere indenfor området

Gruppe 1
institutionen/skolen
Danner rammen om:

Flere roller i fritidsarbejdet:
Institutionaliserer
Faciliterer
Designer/skaber netværk

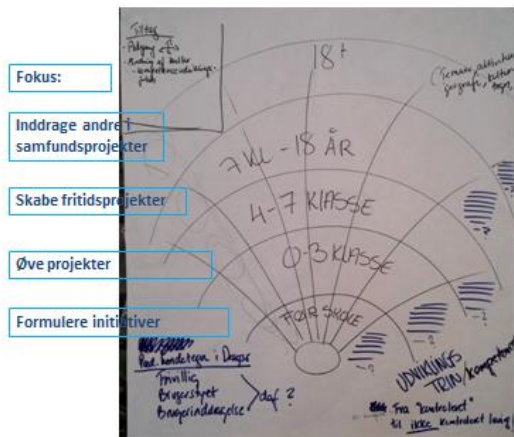
1 gang om måneden – hver institution præsenterer: Præsentation af eksisterende kulturelle tilbud - Udvikling af nye tilbud

Bruger drevet arbejdsform udvikles (proces sættes i gang)

Institutioner som kompetencecentre med spidskompetencer i stor sammenhæng med skolen

Pædagog som leder af indskoling m.h.p. at skabe mere sammenhæng mellem skole- og fritidslivet

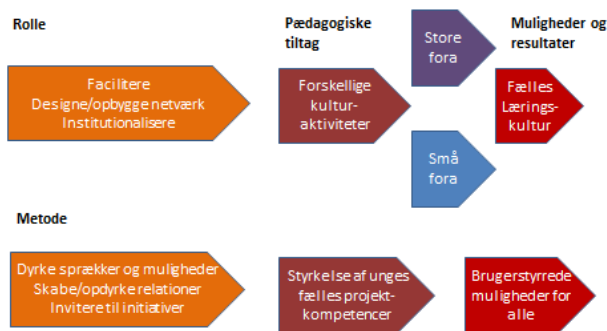
Gruppe 2

Gruppe 3

- Tilbud om større sammenhængskraft i familierne (ingen eller mindre opsplitning ml. arbejdstid og offentlig institution)
- Fællesspisning med forældre, hvor børn bliver aktiveret af pædagoger
- Medarbejderne sætter nye roller og kompetencer i spil som med-skabere af arrangementer
- Ethiske og formålsbestemte arrangementer lokalt og globalt
- Kreative inddragelsesprocesser
- Tid til udvikling i ad hoc grupper (frie hænder)
- Strukturere div. arrangementer

Proces for kulturudvikling og mere brugerstyring på fritidsområdet

Struktur

- **Kompetencecentre - (i samarbejde med skolerne)**
- **Let adgang til hinandens matrikler – tænke i hvad har vi af kommunale muligheder**
- **Institutioner som kompetencecentre med spidskompetencer - højdespringer tage store step**
- **Opbygge struktur hen ad vejen**

Indhold

- **Pædagogisk progression i at udvikle børnenes evne til brugerstyring**
- **Unge lærer andre unge op**
  - Hvilke kompetencer kræver det ?
  - Projektarbejde fra ide til styring
  - Forskellige roller i arbejdet kuli og initiativtager
  - Kunne lære andre at lære
  - Social og relationelle kompetencer
  - Kultur-kompetencer (opbygning, udvikling, kunst)
  - Inddragelses og brugerstyringskompetencer

Bilag 2. Aktivitetscentre.

I forbindelse med etableringen af det nye fritidstilbud, har vi i gruppen haft forskellige drøftelser angående konceptet *aktivitetscentre*. Gruppen har forholdt sig til visionerne omkring aktivitetscentre; hvilke typer af centre, deres eventuelle beliggenhed, samt kompetencer og aktiviteter. Derfor har vi ikke forholdt os til eventuelle udfordringer vedrørende personale, logistik mv., men udelukkende bevæget os på metaplan.

Når det kommer til beliggenheden af aktivitetscentrene tænker vi, at bruge de eksisterende matrikler, som i dag betegnes som SFO-enheder. Disse enheder kan bruges i forbindelse med skolen om formiddagen, tænkt som værende læringscentre og som aktivitetscentre om eftermiddagen. Temaer i aktivitetscentrene kunne være musik/drama, sport, lokal historie, kreativitetscentre og natur/friluftsliv.

En vigtig faktor i realiseringen af aktivitetscentrene er inddragelsen af det lokale foreningsliv. Her kan trækkes på fagudlært personale ved fx sejlads eller andre sikkerhedskrævende aktiviteter. Der skal dog stadig være et fokus på det personalemæssige kompetenceløft.

Borgerinddragelse via frivillighedsprincippet kunne også være fordelagtigt. Her tænkes fx på de ældre på daghjem, som kunne bringe historisk læring eller kulturoverdragende håndværk ind i billedet og dermed binde børn og ældre sammen.

Bilag 3. Partnerskaber

For at sikre en konkretisering af en udvidet læringsforståelse i skolereformen, skal skolen indgå forpligtende partnerskaber med øvrige institutioner om levering af ydelser. Det er partnerskaber med klub, ungdomsskole, musikskole, dramaskole, øvrige eksterne samarbejdspartnere, fx foreningsliv og det private erhvervsliv. Ydelserne kan rette sig mod foredrag, projekter, udvikling af strategiske kompetencer, håndværksmæssige kompetencer, livsduelighed, demokrati og dannelse, projektlederegenskaber. Ydelserne er således en del af den understøttende undervisning. Partnerskaber skal ses i led i den åbne skole for at styrke og udvikle børns læring og livskompetencer, trivsel og oplevede inklusion.

Pædagogers spidskompetencer er især at styrke børns trivsel, at udvikle børns sociale og andre livskompetencer, at tage udgangspunkt i børns motivation og lægge en lærende intention ned over de aktiviteter, som tilrettelægges for børn og ikke mindst: at styrke det forebyggende arbejde med børn. Det sociale og forebyggende arbejde kan kaldes for indirekte understøttende undervisning.

Der er et stort behov for at sikre den forebyggende indsats. Netop forebyggelse af mistrivsel, konflikthåndtering og arbejde med de inkluderende børnefællesskaber er nogle af pædagogernes kompetencer. Den generelle forebyggende og sociale indsats kan blive styrket med det forpligtende og tættere samarbejde mellem pædagoger og lærere.

Pædagoger skal indgå som trivselsagenter, digitale mentorer, lege- og bevægelsespiloter, mesterlæringspædagoger eller eventpædagoger, der kan tilrettelægge inkluderende og forebyggende aktiviteter, udflugter, men også supplerende læringsforløb og arrangementer, som understøtter børns sociale, erkendelsesmæssige, faglige og sansemæssige kompetencer, udvikling, trivsel og læring. For pædagoger er det ikke nyt at arbejde ud fra et læringsrationale.

Ydelser i det forpligtende partnerskab bør politisk bestemmes som en årlig sum af timer til levering. Den konkrete tilrettelæggelse af timernes placering og leverancernes indhold aftales årligt mellem skoleleder og leder af klub/ungdomsskole/ musikskole etc. Det kan i princippet foregå ved enten

1. Skolen køber for sum penge af de forskellige samarbejdspartnere hvert år enten navngivet af politikerne ved finansiering i skolereform eller indenfor egen ramme. Dette giver stort ledelsesrum for skolen ift. at vælge dem med den ønskede kompetence men ulempe for samarbejdspartneren, der kun et år frem kender omfanget af den ydelse, der (måske) skal leveres
2. Politikerne navngiver et antal timer som fx klubben skal levere. Det aftales med skolen, hvilke opgaver der skal løses for dette antal timer. Dette giver klubben mulighed for at langstids-planlægge ansættelser og kompetencer, men mindsker ledelsesrummet for skolen.

I et partnerskab er ledelsesreferencen for den enkelte medarbejder stadig i fx klubregi, men den konkrete koordinering af arbejdsopgaven sker i samarbejde med det pågældende medarbejderteam.

Partnerskabsrelationen er vigtig for at bevare en relations- og læringsdiskurs og netop sikre mange fagdidaktikker i skolen som folkeskolereformen tilsiger.

Det er vigtigt for børnene og de unge, at pædagogerne arbejder i og udenfor skolen både i det fysiske og psykiske forhold samt i tid, fx har der børn på mellemtrinnene behov for guidning i overgangen mellem det organiserede og det selvorganiserede fritidsliv.

Her kan fx klubben som arbejdsform arbejde med og strukturere aktiviteter, der danner rammer for processer, hvor der er lagt en intention ned over aktiviteten. Intentionen har ofte fokus på at udvikle og styrke livskompetencer hos børn, fx sociale, erkendelsesmæssige, faglige og/eller sansemæssige kompetencer. Pædagoger arbejder dialogbaseret for at fremme børns egne refleksionsprocesser, så de bliver rustet til at indgå socialt, tage stilling og ansvar i eget liv.

Ambitionen er Børnenes Skole, hvor flere fagligheder arbejder sammen for at sikre børnene et grundskoleforløb som de kan have gavn af både i deres fortsatte uddannelsesforløb, men også i deres fortsatte liv som livsduelige mennesker.

Bilag 4. Nytænkning af fysiske rammer

Vi tager afsæt i den struktur vi startede det tværfaglige samarbejde op med, da vi implementerede SFO i kommunen.

Der blev etableret personalegrupper på tværs af institutionerne, hvor forskellige fysiske rammer og kompetencer kom i spil.

Vi tager udgangspunkt i SFO børn, og for at skabe trykke rammer, som mindre børn har brug, er præmissen at både børn og voksne har en base, som man tager udgangspunkt i.

Dragør har en masse udfoldelsesmuligheder, som blandt andet er skoven, stranden, kongelundsfortet, sportspladser og havnen etc.

Man har endvidere fysiske rammer, eksempelvis værkstedsfaciliteter, sport og drama på både SFO og skole,

Den nederste del i viften, symboliserer nærhed og muligheder.

Vi definerer fritiden som alt ud over den fagdelte undervisning. Vi arbejder med understøttende undervisning (UU) i fritiden/udover fagopdelt undervisning.

Det betyder, at der skal være en sammenhæng mellem den fagopdelte undervisning og fritids tilbud/UU.

Vi ser mange muligheder for at skabe glidende overgange/ tilbud fra fagopdelt undervisning/UU/fritidstilbud til direkte SFO/fritidstid.

Den brugerdeltagelse der forekommer i den nederste del af viften, lægger op til en direkte progression ved de lameller (aktivitets tilbud) der går op igennem vifte, og som støder op til det mål vi har for de unge i Dragør kommune..

Vi lægger op til, at modellen giver direkte mulighed for at skabe en sammenhæng og progression mellem 0 til 18+,

Det forudsætter at viften bliver udvidet nedad, så der tages højde for udviklingen på 0-6 årsområdet.

Svar på de konkrete spørgsmål:

1: Pædagoger følger med de børn der skal til en facilitet. Vi bevæger os; Går, cykler, tager bussen.

2: Vi udnytter de matrikler vi har i Dragør kommune.

3: Særlig opmærksomhed på at de fysiske rammer skal symbolisere det de skal bruges til. Men her er en grundig bearbejdning af muligheder i skolereformen en forudsætning. Delelokaler skal have flere muligheder. (Børn er ikke kun opretholdende).

Vi skal udvikle en udviklingsportal, hvor vi blandt andet kan booke forskellige faciliteter. Kan også bruges til kommunikation mellem personalet i skole/SFO regi.

Gode ideer, noget man skal være opmærksomme på, indbydelse. Aftale sammenkomster etc. Lægge kompetencer ud, så det er let tilgængeligt, at finde de relevante kompetencer og samarbejdspartnere.

Bilag 5. Struktur og flydende overgange på fritidsområdet

Flydende overgange på fritidsområdet:

Udfordringen

Alle børn og unge befinder sig pt. i en virkelighed præget af en lang række forskellige lukkede arenaer: fritid, skole, familie, borger, forening og socialt liv.

Hver arena giver den unge borger en mærkat, som definerer den barnet og den unges rolle i arenaen.

- Fritid: Klub eller SFO-medlem
- Skole: elev
- Familie: barn, bror og søster
- Forening: foreningsmedlem

Udfordringen handler om at åbne arenaerne og skabe overgange mellem dem. Vores fælles ønske i alle arenaer handler om at skabe stærke projektmagere? Vi forpligter os (alle arenaer) til at arbejde ud fra visionen: brugerstyring, frivillighed og understøtning af innovation og sociale kompetencer.

Hvad kræver det?

Det kræver nye roller og nye arbejdsformer i alle arenaer. Her er kodeord at gå fra at være den vidende til at være faciliterende og understøttende, hvor den offentlige medarbejder kan være en aktør blandt mange. Denne proces kaldes også samskabelse eller samproduktion. Dette skifte kan være en stor udfordring for medarbejdernes selvforståelse.

Det kræver, at vi som medarbejdere tager udgangspunktet i barnet og visionen under et. Hvad skal der til for, at jeg får opfyldt min vision i forhold til det enkelte barn? Her trækker jeg på kompetencer fra alle den unges arenaer ikke blot fra min egen.

Den strukturelle opbygning

Strukturelt er der tale om et mix. mellem struktur og netværk:

Strukturen følger den oprindelige dvs. at barnet har deres base som i dag.

- 0-3 år – dagpleje eller vuggestue
- 3-5 år – børnehave
- 0-3 klasse – SFO
- 4-5 klasse – fritidsklub
- 6-7 klasse – juniorklub
- 7. klasse – 18 + - ungdomsklub

Hver trin trækker på barnets øvrige arenaer og inddrager dem på tværs i deres arbejde i en netværksorganiseret struktur. Det handler både om at inddrage andre fysiske rum og andre kompetencer. Den primære arbejdsform er projektarbejdet.

Et eksempel på et sådant samarbejde kunne være: Børnehave og børneteater i biblioteksregi samarbejder omkring det, at børnene selv udvikler teateret i stedet for, at børnene kun er tilskuere.

Konkret etableres der formaliserede netværk, hvis første opgave handler om at skabe et bud på egen struktur og arbejdsform. Netværkene skal understøtte samspil på tværs med det formål at udvikle barnets innovative- og sociale kompetencer. Over en periode på to år laves en række nedslag, hvor strukturen udvikles og videreudbygges med udgangspunkt i den fælles vision.

Kommende arbejdsopgaver:

- At arbejde med processen omkring at opbygge formaliserede netværk.
- At skabe kommunikation med øvrige parter primært kultur/ og foreningslivet, ungdomsskole og musikskole.
- At arbejde med implementering af samskabende arbejdsformer.